

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

Декан

Економічного факультету

Віталій ДЯЧЕК

“27” серпня 2024р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МІЖНАРОДНИМИ
СТАНДАРТАМИ**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

спеціалізація _____

вид дисципліни _____ обов'язкова

факультет економічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету

“27” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Тетяна РОЗІТ, кандидат економічних наук, доцент **закладу вищої освіти** кафедри статистики, обліку та аудиту

Програму схвалено на засіданні кафедри **Статистики, обліку та аудиту**

Протокол від “26 ” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

Оксана НЕСТЕРЕНКО

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Економічна аналітика та статистика»

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи) «Економічна аналітика та статистика»

Олексій КОРЕПАНОВ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “27” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

Дар'я ЗАГОРСЬКА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
другого(магістерського) рівня
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)
спеціальності (напрямку) 051 «Економіка»
освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є підготовка до виконання професійних обов’язків в умовах глобалізації завдяки ознайомленню з вимогами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності (МСБО та МСФО) та їх застосуванню, ідентифікації різниці між ними та НП(С)БО

1.2. **Основні завдання вивчення дисципліни є:** вивчення структури стандартів обліку та їх тлумачень; виявлення різниць між вимогами МСБО та МСФО та діючих НП(С)БО в Україні; вивчення вимог КОФЗ; отримання навичок обрання облікової політики за МСФЗ, визначення основних облікових оцінок; засвоєння методичних та практичних прийомів складання фінансової звітності за міжнародними стандартами; формування вмінь інтерпретувати та використовувати інформацію звітності в управлінні.

Програмні компетентності

Загальні

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни	
обов’язкова	
денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1	1
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні	
год.	год.
Самостійна робота	
102 год.	146 год.
індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

- РН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
- РН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
- РН3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- РН4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
- РН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.
- РН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.
- РН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.
- РН15. Організовувати розробку та реалізацію соціально- економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико - методологічні основи МСФЗ.

Тема 1. Вступ до МСФЗ.

Передісторія виникнення МСФЗ. Міжнародні професійні бухгалтерські організації. РМСФЗ: суть, цілі, структура. Ієрархія МСФЗ. Процедура розробки стандартів. Особливості застосування МСФЗ, їх наднаціональний статус.

Тема 2. Концептуальні основи фінансової звітності.

Цілі і користувачі фінансової звітності. Якісні характеристики обліково-звітної інформації. Елементи фінансової звітності : визначення, оцінка і визнання. Концепція збереження капіталу. Базові припущення при складанні фінансової звітності. Професійне судження. Концепція істотності.

Тема 3. Теоретичні основи складання МСФЗ - звітності..

Визначення фінансової звітності, її склад і призначення. Звіт про фінансове положення. Звіт про прибутки, збитки і інший сукупний дохід. Звіт про зміни у власному капіталі. Примітки

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

Види діяльності в ЗРГК. Методи складання ЗРГК.

Тема 5. Облікові політики, зміни в облікових оцінках, помилки.

Визначення облікової політики. Зміни облікової політики. Попередні оцінки і відображення їх змін. Помилки і відображення їх виправлення у фінансовій звітності.

Тема 6. Події після звітного періоду. Проміжна фінансова звітність..

Звітна дата і дата затвердження звіту. Відображення подій після звітної дати. Склад проміжної фінансової звітності, умови її складання. Сегментна звітність.

Тема 7. Концепція тимчасової вартості грошей..

Поняття тимчасової вартості грошей. Основні правила дисконтування. Ставка дисконтування. Методи вибору ставки дисконтування.

Тема 8. Перше застосування МСФЗ

Основні поняття першого застосування МСФЗ. Визначення дат при переході на МСФЗ. Визначення та види трансформації. Етапи трансформації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усьог о	у тому числі					Усьог о	у тому числі				
		Л	п	л а б	і н д	с.р.		л	п	л а б	і н д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретико - методологічні основи МСФЗ												
Тема 1. Вступ до МСФЗ.	19	4	2			13	19					19
Тема 2. Концептуальні основи фінансової звітності.	19	4	2			13	19	1				18
Тема 3. Теоретичні основи складання МСФЗ - звітності.	19	4	2			13	19	1				18
Тема 4. Звіт про рух грошових коштів	19	4	2			13	19	1				18
Тема 5. Облікові політики, зміни в облікових оцінках, помилки.	19	4	2			13	19					19
Тема 6. Події після звітного періоду. Проміжна фінансова звітність..	19	4	2			13	19					19
Тема 7. Концепція тимчасової вартості грошей.	18	4	2			12	18	1				17
Тема 8. Перше застосування МСФЗ	18	4	2			12	18					18
Разом за розділом 1												
Усього годин	150	32	16			102	150	4				146

4. Темі семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1		
1	Тема 1. Вступ до МСФЗ.	2
2	Тема 2. Концептуальні основи фінансової звітності	2
3	Тема 3. Теоретичні основи складання МСФЗ - звітності	2
4	Тема 4. Звіт про рух грошових коштів	2
5	Тема 5. Облікові політики, зміни в облікових оцінках, помилки	2
6	Тема 6. Події після звітного періоду. Проміжна фінансова звітність	2
7	Тема 7. Концепція тимчасової вартості грошей	2
8	Тема 8. Перше застосування МСФЗ	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма

Проробка конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	15	26
Підготовка до практичних занять	25	35
Підготовка до поточного контролю	30	41
Виконання контрольної роботи з курсу	32	43
Разом	102	146

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

Піч час викладанні навчальної дисципліни використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемні методи навчання із застосуванням:

- лекцій у супроводі роздаткового матеріалу;
- розв'язування задач та тестів;
- складання графічних схем;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Основними формами вивчення дисципліни є лекції, практичні заняття, самостійна робота. Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика й техніка викладання, але й висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах та ін.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, й увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися, й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал, таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

На початку проведення міні-лекції за обраними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносять питання, які зафіксовані в плані лекцій,

але викладають їх стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує в студента активність та увагу до сприйняття матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він отримав під час лекції.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (проблемна лекція) або стислого викладення матеріалу (міні-лекція) студентам пропонується об'єднатися в групи по 5-7 осіб та представити наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу, тобто виступити перед аудиторією з результатами роботи групи.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Основними завданнями контролю знань з дисципліни є оцінювання засвоєння ними теоретичних та практичних знань і навичок, набутих під час навчання. При цьому, контрольні заходи мають:

- 1) стимулювати систематичну самостійну роботу над навчальним матеріалом;
- 2) забезпечити закріплення та реалізацію набутих теоретичних знань при виконанні практичних завдань на прикладі роботи конкретних підприємств.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань за змістовими модулями (тестування);
- оцінювання виконання та захист індивідуального розрахункового завдання;
- складання заліку.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- складання проміжного контролю із змістовних модулів.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й

проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Підсумковий контроль передбачено в формі іспиту.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	
Факультет	<u>Економічний</u>
Освітня програма	<u>«Бізнес – аналітика та міжнародна статистика», «Економічна аналітика та статистика»</u>
Семестр	1
Форма навчання	<u>денна/заочна</u>
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень):	<u>магістр</u>
Навчальна дисципліна:	<u>Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами</u>
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ (ЗАВДАННЯ) № 1	
1. Міжнародні професійні бухгалтерські організації. РМСФЗ: суть, цілі, структура. Процедура розробки стандартів. Особливості застосування МСФЗ.	
2. Тести	
3. Задача.	
Затверджено на засіданні кафедри <u>статистики, обліку та аудиту</u>	
протокол № _____ від «__» _____ 20__ р.	
Завідувач кафедри _____	Оксана НЕСТЕРЕНКО
підпис	
Екзаменатор _____	Тетяна РОЗІТ
підпис	
* 1 - 10 б.; 2 – 5 б.(по 1 балу за тест); 3 – 25б.	

Рис. 1. Зразок екзаменаційного завдання

Критерії оцінювання на екзамені:

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язано й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі та тестів.
2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал обґрунтовано й зв'язано;
 - навести вірне рішення задачі;
 - можливі помилки при відповіді на тести.
3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 балів) студент повинен:
 - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
 - можливі помилки при розв'язанні задачі та тестів.
4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередньому пункті.

Кожне завдання екзамену оцінюється окремо, що зазначається в білетах. Якщо одна з оцінок «незадовільно», то загальна оцінка не може бути вищою за «задовільно».

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

9. Схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота									Іспит	Сума
Розділ 1								КР передбачене навчальним планом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5	20	60	40
									100	

Схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота										Іспит	Сума
Розділ 1								КР передбачене навчальним планом	Результат Розділ 1		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
5	5	5	5	5	5	5	5	20	60	40	100

T 1 - T 8 –теми розділів

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 15 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Гевлич Л. Л., Гевлич І. Г. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 128 с.
2. Гуцаленко Л.В., Марчук У.О. Облікова політика: національний та зарубіжний підходи. Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung. Korneev V., Pasichnyk, Yu., Radchenko O., Khodzhaian A. und andere: Collective monograph. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2020. 714 p., С.576-584
3. Дубовая В.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2017. – 312 с
4. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 364 с.
5. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: практикум / М58 укл. Ковальчук Т.М., Танасієва М.М. Чернівці, 2020. - 144 с.
6. Міжнародні стандарти обліку та звітності: підручник / А. І. Крисоватий, В. М. Панасюк, І. В. Мельничук, Т. Г. Бурденюк ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, В. М. Панасюк. - Тернопіль : Економічна думка, 2021. - 580 с.
7. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс] : текст лекцій для студентів ден. та заоч. форм навчання зі спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" та 073 "Менеджмент" / уклад.: А. Ю. Геворкян [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 116 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52844>.

8. Міжнародні стандарти фінансової звітності : навч. посібник / укл. М.М. Танасієва, Т.М. Ковальчук. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 224 с.
9. МСФЗ: Короткий курс для практиків С. Я. Зубілевич, О. І. Мазіна, С. А. Рогозний, О. В. Карпачова, О. О. Дядюн – Х. ТОВ «ФАКТОР - ДРУК», 2020 р.- 364 с
10. Небилецька О.В., Коршикова Р.С., Лук'яненко Л.І., Ходзицька В.В.Облік і звітність за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2011. – 453 с.
11. Облік і звітність за міжнародними стандартами [Текст] / О.В. Небилецька, Р.С.Коршикова, Л.І. Лук'яненко, В.В. Ходзицька. – К. : КНЕУ, 2011. – 453 с.
12. Петрук О.М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку: Монографія / О.М. Петрук. – Житомир: ЖДТУ, 2006. – 420 с.
13. СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ФОРМАТІ iXBRL https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2021/03/Present_iXBRL_300321-1.pdf
14. IFRS Practical Implementation Guide and Workbook Second Edition. Abbas Ali Mirza Magnus Orrell Graham J. Holt JOHN WILEY & SONS, INC. – 493 p. URI: https://ahmadladhani.files.wordpress.com/2008/12/wiley-ifrs-practical-implementation-guide-and-workbooktqw_darksiderg.pdf

Допоміжна література

1. A History of Accounting and Accountants/ [R.Brown]. – New York : Cosimo Inc., 2004. – 459 p.
2. Elliot B. Financial Accounting and Reporting / B.Elliot, J.Elliot. – [Tenth edition]. – Edinburgh : Pearson, 2006. – 867 p.
3. Praulinš A. Theory and Practice of Standartization of Accounting. Summary of the Promotion Paper Developed for the Promotion to the Degree of Doctor of Economic Science (Dr.olc) / Artūrs Praulinš. – Riga : University of Latvia, 2006. –

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>
2. <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/>
3. <https://www.accaglobal.com/gb/en.html>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Google meet та Moodle в дистанційному курсі «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1572>